

รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย

มิลินทรา ยินดีสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

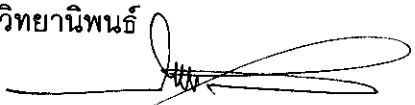
มิถุนายน 2547

ISBN 974-383-989-5

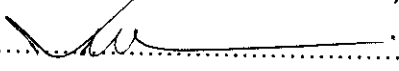
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ มิลินทรา ยินดีสุข ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

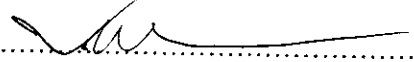

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

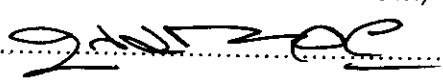
(อาจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

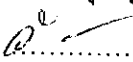
(อาจารย์ ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. คุณวุฒิ คนฉลาด)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วย
แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
แก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความ
กรุณาและอนุเคราะห์ในการแสดงความคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ
อันเป็นประโยชน์ต่อวิจัย

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญยสวัสดิ์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์
กราบขอบพระคุณ มารดาของผู้วิจัยเป็นอย่างสูงในการช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ทุกเรื่อง
ของผู้วิจัย

ขอขอบคุณพี่ ๆ นิสิตร่วมรุ่นทุกคน ที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตลอดมา
คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา
มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

มิลินทรา ยินดีสุข

45910175: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: รูปแบบ/ การปลูกฝังค่านิยม/ ความรักชาติ/ เด็กปฐมวัย

มิลินทรา ยินดีสุข: รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย
(THE MODEL OF ACTIVITIES FOR DEVELOPING PATRIOTISM VALUE OF PRE-SCHOOL STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, ค.ด., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ด. 198 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-383-989-5

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาแนวความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย และนำมากำหนดเป็นรูปแบบการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดกรอบแนวคิดจาก จุดมุ่งหมายหลักสูตรปฐมวัย ของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย การปลูกฝังให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และจากการปลูกฝังให้รักวัฒนธรรมไทย ตามลำดับขั้นการพัฒนาค่านิยมสำหรับเด็กปฐมวัยของคราวฟิเล, บลูม และมาเซีย 5 ขั้นได้แก่ ขั้นการรับรู้ ขั้นการตอบสนอง ขั้นการเห็นคุณค่า ขั้นการจัดระบบ และขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย โดยใช้การวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 18 คน โดยเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ มัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า ในแต่ละขั้นของการพัฒนาค่านิยม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้นำเสนอกิจกรรมที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัย สรุปผลเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัยดังต่อไปนี้

1. การปลูกฝังให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และราชวงศ์ ประกอบด้วยกิจกรรมวิถีทัศน์เกี่ยวกับประเทศไทยเพื่อให้รู้ความเป็นมา ประวัติศาสตร์ กิจกรรมการร้องเพลง การปฏิบัติตนต่อเพลงชาติไทยและธงชาติไทย กิจกรรมการยกตัวอย่างลักษณะนิสัยของคนไทยในปัจจุบัน กิจกรรมการรู้จักศาสนาที่ตนนับถือ การนิมนต์พระ เชิญบาทหลวง ได้ะอ์หมามมาที่โรงเรียน การแสดงความเคารพและการปฏิบัติตนต่อศาสนาของตน กิจกรรมการเปรียบเทียบคนที่ทำดีกับคนที่ทำชั่วและการเข้าร่วมกิจกรรมตามศาสนาของตน กิจกรรมการรู้จักและรู้ความสำคัญของพระมหากษัตริย์และราชวงศ์ รวมทั้งกิจกรรมการร้องเพลงและการปฏิบัติตนต่อพระมหากษัตริย์และราชวงศ์
2. การปลูกฝังให้รักวัฒนธรรมไทย ประกอบไปด้วยกิจกรรม ดังนี้ 1) ภาษาไทย การจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษา การมีมารยาทในการพูด – ฟัง การเห็นคุณค่าของภาษาไทย 2) ประเพณีไทย กิจกรรมให้เด็กรู้จักและปฏิบัติตนที่ดีในงานประเพณีไทย 3) มารยาทไทย จัดกิจกรรมการมีมารยาทที่ดี ทั้งมารยาท การพูด – เดิน – ยืน – นั่ง – รับประทานอาหาร 4) อาหารไทย จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักและ การฝึกให้เด็กรับประทานอาหารไทย ขนมไทย 5) การแต่งกายไทย จัดกิจกรรมให้เด็กเห็นและรู้จักการแต่งกายไทย และให้แต่งกายด้วยผ้าไทย 6) ดนตรีไทย จัดกิจกรรมการฟังเพลงไทย เล่นเครื่องดนตรีไทย และการเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงไทย 7) ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักเห็นความสำคัญ ได้ทดลองปฏิบัติและให้สินค้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

45910175: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
KEYWORDS: MODEL/ DEVELOPING/ PATRIOTISM VALUE/ PRE-SCHOOL STUDENTS

MILINTRA YINDEESUK: THE MODEL OF ACTIVITIES FOR DEVELOPING PATRIOTISM
VALUE OF PRE-SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISORS: SITTIPORN NIYOMSRISOMSAK, Ed.D.,
PRASERT SOMPHOGTUM, Ph.D., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 198 P. 2004. ISBN 974-383-989-5

The purpose of this research was to study the opinions of idea experts on activities for developing patriotism value for pre-school students and to develop a model for developing patriotism value for pre-school students in the areas of religion, royal family and Thai culture according to five values develop for early childhood of Bloom, Krathwohl & Masia as Perceiving or Receiving, Responding, Valuing, Organizing and Characterization via the use of Delphi technigue. The sample were 18 experts involved in early childhood. The research instruments were the semi-structured interview and a 5 rating scales questionnaire. Median and interquartile range were used for the data analysis in this study.

The findings were as follows:

1. The development for patriotism in religion and royal family composed of the activities which included viewing television programs about history of Thailand; appropriate manners toward the national song and flag; desired characteristic of the modern Thai people; in depth knowledge of their religions, including inviting monks, priests, and imams to school activities; comparison of the good and bad people; awareness of the importance of the royal family and appropriate manners to them.
2. The activities to foster positive attitudes toward Thai culture composed of: activities on developing language skills and manner in communicating in the Thai language; familiarizing children with Thai customs and how to behave themselves; fostering good manners and etiquettes in daily life activities, as well as acquainting them with Thai cuisine, code of dress, support of using cloths native to the country, Thai music and equipment, as werll as to foster appreciation of Thai local wisdoms which includes supports of local products.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	10
ความหมายและความสำคัญของเด็กปฐมวัย.....	34
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.....	37
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม.....	42
การปลูกฝังค่านิยมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	54
ค่านิยมความรักชาติ.....	59
การวิจัยแบบเดลฟาย Delphi.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	86
รูปแบบการวิจัย.....	86
การคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	91

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	93
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	118
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผลการวิจัย.....	127
ข้อเสนอแนะ.....	144
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	159
ภาคผนวก ก.....	160
ภาคผนวก ข.....	162
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	198

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ลักษณะเด็กต่อการพัฒนาการทางสติปัญญา.....	34
2 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ.....	78
3 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักชาติ.....	93
4 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักศาสนา.....	97
5 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รัก พระมหากษัตริย์และราชวงศ์.....	100
6 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักภาษาไทย.....	103
7 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักประเพณีไทย..	105
8 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักมารยาทไทย...	107
9 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักอาหารไทย.....	109
10 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักการแต่งกาย ไทย.....	112
11 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักดนตรีไทย.....	114
12 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปลูกฝังให้รักภูมิปัญญา ท้องถิ่น.....	116